

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izvzemši nedelj
in praznikov.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po
pošti: Din 20.—, inozemstvo Din 30.—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO:
SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 13.
TELEFON ŠTEV. 552.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisemnim vprašanjem naj se priloži znamka
za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu štev. 13.633.

Vloga na policijo mesto uvodnika.

Polijskemu ravnateljstvu
v Ljubljani.

Ker še do danes nisem prejel obvestila, da je policijsko ravnateljstvo vzelo prijavo izhajanja »Narodnega Dnevnika« na znanje, dasi določa zakon, da je treba vse tiskovne zadeve reševati nujno, si dovoljujem svojo že enkrat izpolnjeno prijavo vnovič izpolniti in to za slučaj, da bi policijsko ravnateljstvo — utemeljeno ali ne, o tem se nečem izjavljati — smatralo, da so že podani podatki o »Narodnem Dnevniku« nezadostni. Po mnenju pravnikov in časnikarjev bi moglo policijsko ravnateljstvo zahtevati dopolnilne podatke samo glede programa »Narodnega Dnevnika« in zato si dovoljujem v sledečem podati

načela in program »Narodnega Dnevnika«.

1. »Narodni Dnevnik« stoji vseskozi na stališču državnega edinstva. To edinstvo pa smatra za idealno le tedaj, kadar so dolžnosti in pravice vseh državljanov po vsej državi absolutno enake. Proti vsakomur, ki bi se v tem oziru pregrešil, bo nastopil »Narodni Dnevnik« z vso odločnostjo, pa naj bi bil to tudi predsednik vlade. Samoposebi umljivo je, da bo »Narodni Dnevnik« enako odločno nastopil proti onim, ki bi s hujskanjem ali drugače škodovali ideji državnega edinstva.

2. »Narodni Dnevnik« je odločno za narodno edinstvo, ki ga smatra važnim zankrat le v političnem oziru. Slovenci, Hrvati in Srbi smo napram tujini en narod in nastopamo kot ena nedeljiva celota. Kako pa si uredimo svoje odnose med seboj, to je stvar našega sporazuma, ki je veljaven in obvezen za vse, kakor hitro ga sklene večina Slovencev, Hrvatov in Srbov. Vsaka majorizacija ene ga plemena je napačna in pravičen je le bratski sporazum vseh treh plemen.

3. »Narodni Dnevnik« je neizprosno na stališču zakonitosti. Brez ozira na levo in desno se imajo zakoni izvajati in vsako protizakonitost je treba najstrožje kaznovati. In če se je pregrešil proti določbam zakona uradnik, potem ga je treba kaznovati tudi v tem primeru, če mu je bila kršitev zakona od njegovega predpostavljence ukazana. V stvarih zakona ni nobenega kompromisa in zakon sme spremeniti samo skupščina, njegovo razlago pa določajo sodišča.

4. Strogo povdaranje potrebe zakonitosti določa tudi stališče »Narodnega Dnevnika« do ustave. Ustava je pravilno in s potrebno večino sprejeta in je torej naš osnovni in za vse obvezen zakon. Če ustava ne bi več odgovarjala potrebam časa, potem je njena revizija v narodnem interesu, toda izvršiti se ima tako, kakor to določa ustava.

5. Po ustavi je Jugoslavija kraljevina in že to določa stališče »Narodnega Dnevnika« do monarhije. Pa tudi iz drugih vzrokov smatram za potrebno, da je »Narodni Dnevnik« za monarhijo in za dinastijo Karadjordjevičev. Naglasim pa, da je »Narodni Dnevnik« samo za monarhijo, v kateri so pravice naroda in njegova suvereniteta popolnoma varovane.

6. »Narodni Dnevnik« je absolutno za demokracijo, ker samo potom nje se morejo razviti vse sile naroda. Zato odklanja »Narodni Dnevnik« vsak terorizem, vsako nasilje in vsako zlorabljanje demokratičnih načel in zato je proti reakcionarjem in ekstremistom z desne in leve.

7. »Narodni Dnevnik« je svobodno-miselni list, ker je svoboda najvišja dobrina, ki si jo je priboril človek. Zato ni svobode nikdar preveč, pa čeprav je velik del našega naroda zanj trenutno še nedorasel. Toda besede našega velikega kralja Petra I., da je mogoče vzgojiti narod k svobodi le v svobodi, drže še vedno in zato bo »Narodni Dnevnik« ponosen na to, da se bo za svobodo tako odločno boril, ko naš veliki kralj Osvoboditelj.

8. »Narodni Dnevnik« je dalje napreden list. Naprednosti pa ne razume v zmislu malenkostnega, čisto lokalnega prepira iz časov preteklega stoletja, ko je bilo vse politično delo obseženo v boju med »liberalci« in »klerikalci«, temveč v zmislu resnične naprednosti, ki se danes ravno tako odločno bori za socialno zaščito najbednejših, kakor se je včasih boril liberalizem za državljanske svoboščine in za svobodo tiska in govora.

9. Napredno stališče »Narodnega Dnevnika« določa tudi njegovo stališče do cerkve in vere. »Narodni Dnevnik« je za popolno ločitev cerkve od države in je mnenja, da je za ljudstvo najbolje tedaj, kadar je v svobodni državi cerkev svobodna. Svo za versko strpnost in v tem oziru usvajamo vse določbe ustave. Kulturni boj smatra »Narodni Dnevnik« za enkrat za neaktualen. Če pa razmere nanesejo, da postane kulturni boj potreben, potem se mu »Narodni Dnevnik« ne bo izognil.

10. »Narodni Dnevnik« smatra vero za kulturni faktor, ki je za dvig ljudske morale neprecenljive važnosti. Nobena vera pa ne sme ovirati ljudskega napredka in kar ni v skladu z znanostjo, tudi ni v intencijah »Narodnega Dnevnika«.

11. »Narodni Dnevnik« je za socialno pravičnost. Gospodarsko slabjšega je dolžna država ščititi proti gospodarsko močnejšemu. Osemurnik bodi načelo socialne zakonodaje. Ne sme pa se pri tem škodovati obrtu in poljedelstvu, kakor se je to svoječasno delalo. Socialno zavarovanje je tisti za vse stanove, stanovansko bedo je odpraviti z zidanjem hiš s strani države in samoupravnih teles, skratka, storiti je vse, da bo vsakemu državljanu dano, da more s poštenim delom pošteno preživljati sebe in svojo družino in da ne bodo zanj kulturne pridobitve nedosegljiv luksuz in samo privilegij nekaterikov. Skratka: »Narodni Dnevnik« je socialističen list v zmislu idej, ki jih je propagirala znanstvena revija »Dokumente des Fortschritts«.

12. »Narodni Dnevnik« je absolutno za svobodo tiska in o tiskovnih prestopkih ima soditi edinole sodišče. »Narodni Dnevnik« je vsled tega proti cenzuri, ker ne rabi svobodni državljan nobenega varuštva.

13. »Narodni Dnevnik« je za svobodo znanosti. Vseučilišča imajo biti absolutno avtonomna.

14. Kot zastopnik ljudske suverenitete je »Narodni Dnevnik« za čim širšo samoupravo ljudstva. Od ljudstva izvoljenih zastopnikov nima nihče pravice odstavljati, razven če bi bili obsojeni od rednih sodišč.

15. Predpogoj zakonitosti je popolna neodvisnost sodišč. Zato mora biti sodnik, kot tudi uradnik tako plačan,

Prva številka „Narod. Dnevnika“ zaplenjena.

(Glej 3. stran!)

Pred razkolom med radikali in Pribičevci.

IZKLJUČITEV, MÜLLERJA, KIRALYI-JA IN DOLNIČARJA IZ RADIKALNE STRANKE POTRJEJA.

Beograd, 29. januarja. Včeraj je imel glavni odbor radikalne stranke pod Pašičevim predsedstvom sejo, na kateri je razpravljal o pritožbi naših mladincev proti sklepu glavnega odbora, da se vsi štajerski radikali, ki kandidirajo na listi »Narodnega bloka« izključijo iz stranke. Glavni odbor je zavrgel pritožbo naših mladincev in potrdil izključitev dr. Müllerja, Dolničarja in Kiralyi-ja. Nato se je obravnaval ljubljanski slučaj in glavni odbor radikalne stranke je sklenil, da nima nobenega vzroka nasto-

piti proti dr. Ravniharju. — Veliko več vzroka bi imel nastopiti proti dr. Zupaniču, ki je poteptal sklep ljubljanskega odbora. Ker pa radikali nimajo v Ljubljani svoje liste, zato se dr. Zupanič za enkrat ne bo izključil iz radikalne stranke.

Radikali so tako odločno nastopili proti Pribičevcem, ker so spoznali, da je vsakdo izgubljen, kdor se s Pribičevci druži. Samo vsled njihove zveze z mladino je nastala sedanja velika razcepljenost v radikalni stranki.

Stanje dr. Krafta se zelo poslabšalo.

VSAK ČAS PRIČAKUJEJO KATASTROFO.

Beograd, 29. januarja. Tekom noči so prispeli v Beograd vesti da je stanje voditelja nemške stranke dr. Krafta zelo poslabšano. Kakor doznavamo iz avtenične strani, ima dr. Kraft, ki se nahaja v sanatoriju v Vrbasu, pretresene možga-

ne. Sinoči okoli 9. ure je pričel bruhati kri. Njegovo stanje je zelo opasno. Po vseh simptomih se da sklepati, da dr. Kraftu biže že zadnja ura in pričakujejo vsak čas katastrofo.

Senzacionalno odkritje „Hrvata“.

VSI OPOZICIONALNI VODITELJI BODO 24 UR ZAPRTI.

Zagreb, 29. januarja. Včerašnji »Hrvat« objavlja iz Beograda poročilo, da so veliki župani dobili iz notranjega ministrstva nalog, da v noči od 7. na 8. februarja t. l. zapro vse glavne voditelje in člane opozicionalnega bloka, zlasti one, ki se bolj eksponirajo, ter jih imajo pridržati v zaporu 24 ur za časa volitev. Na ta način bi bilo v vseh okrožjih zaprtih 500 do 1000 volilcev.

POLICIJA PREZIRA RAZSODBE SODIŠČA.

Zagreb, 29. januarja. Včeraj je imel »Slobodni Dom« na podlagi sodne razsodbe zopet iziti. Policija pa je dejala: Jok! in zaplenila vso naklado. Sodišče je sedaj po zasluzi državotvorcev brez veljave in moč ima samo policija. Ampak glasilo dr. Žerjava pravi, da je bil to ideal onih, ki so dali življenje za ustvaritev svobodne Jugoslavije. Osmega februarja se bije boj za svobodo Jugoslavije. Ne pozabite tudi padlih, počastite spomin junakov!

da je tudi materialno popolnoma neodvisen.

16. Da bo »Narodni Dnevnik« tudi kar najodločneje proti vsaki korupciji, vsaki nepoštenosti in nasilnosti, je le samoposebi umljivo.

17. »Narodni Dnevnik« smatra, da je v interesu naroda, če uživa vlada čim večji ugled med narodom. To pa je dosegljivo samo tedaj, kadar je vlada na višku svojih dolžnosti. Ni krivda »Narodnega Dnevnika«, če se ne more ogreti za sedanjost vlado, temveč če nasprotno smatra za svojo dolžnost, da je v danih razmerah opozicionalen list.

ZATISJE PRED BURJO.

Beograd, 29. januarja. Včerašnji dan ni prinesel posebnih političnih dogodkov. Razen nekoliko sestankov pri Pašiču, na katerih se je razpravljalo o radikalni stranki in njenem edinstvu, ni bilo drugih konferenc. Proti večeru je sledila avdiencia ministra trgovine Surmina v dvoru. O tej avdienci ni ničesar znanega. Politični krogi smatrajo, da je bil na avdienci govor o razmerah na Hrvatskem in o merah, ki jih bo podzela vlada v Sloveniji in Hrvatski ob volitvah, zlasti pa v pogledu Radića in njegovi stranki ter raznih drugih »navadnih« stvari.

PAPEŽ PROTI NAŠI SLS.

Rim, 28. januarja. V »Osservatore Romano« glasilu Vatikana, je izšel članek, v katerem se precej ostro obsoja politika SLS. Absolutno ni res, da bi morali katoliki pripadati samo eni stranki in monopol, ki si ga SLS lasti, jej ne pripada. Ostro obsoja »Osservatore Romano« tudi klerikalni tisk. Katoliki morajo skrbeti, da je njihov tisk boljši in da odgovarja načelom katoliške cerkve. Če ne bi prišla lekcija Vatikana po zasluzi cehinaste vlade, bi zalegla stokrat več!

To je okvirni program »Narodnega Dnevnika« in upam, da je sedaj policijsko ravnateljstvo glede programa »Narodnega Dnevnika« zadovoljivo informirano.

Urejevan pa bo »Narodni Dnevnik« slično, kakor je bil urejevan prejšnji »Narodni Dnevnik«.

V prepričanju, da je s tem dopolnilom zadoščeno zakonu naravnost v popolni meri, prosim, da vzame policijsko ravnateljstvo tudi to naknadno prijavo na znanje.

Ljubljana, dne 26. jan. 1925.

Dr. Josip Hacin.

„Slovenskemu Narodu.“

»Slovenski Narod«, ki so me nanj ljudje opozorili, je pod naslovom »nepotrebna in škodljiva kandidatura v Ljubljani« napisal strupen članek, ki spriču virtuoznemu psovanju in že stokrat premletim podlostim ne more zatajiti svojega duševnega očeta. Zategadelj bi se ne izplačalo odgovoriti nanj.

Ima pa nekatere trditve, oziroma navadne laži, ki bi bilo nanje reagirati s tožbo. Pozivljam zato pamfletista, da članek podpiše, da vem, koga imam prijeti za ušesa. Ne maram se prekljati z običajnim zagovorom »odgovornega urednika«, češ da članka ni bil čital. Vem, da dopisnik v svoji sloviti strahopetnosti ne bo sledil mojemu pozivu. Zato le nekaj ugotovitev.

1. Volilni proglas »Narodne zajednice« govori jasno besedo in ne pušča prav nobenega dvoma. Volilni boj v Sloveniji gre proti onim, ki jih smatram za največje škodljivce države in naroda. Oni so uvedli v naše pošteno politično življenje metode, ki se morajo vsakomur zagnusiti: mej temi so korupcija, nasilje in kupovanje duš na prvem mestu. Oni so, ki izpodkopljujejo ljudstvu pravni čut, zaupanje v državo in ki v njem sistematično ubijajo patriotizem. Oni to delajo namenoma in premišljeno, zato da bi se, sicer kot neznamen drobec vsega naroda, pa kot »spasitelj« države in naroda obdržali na oblasti. Kot taki so pod svojo pravo firmo SDS znani in temu primerno tudi osovraženi v narodu. Zategadelj so svojo zloglasno tvrdko prepletkali z napisom »nacionalni blok«. Čemu se skrivate za to krinko? In povejte mi, zakaj noče iti z vami v zvezo — razen nekaj uskokov in plačancev — prav nobena druga napredna politična stranka? Sem li morda temu tudi jaz kriv?

2. Zategadelj sem na shodu v Šiški, kjer so bili navzoči pristaši vseh strank, le tem rekel, da, če vržejo kroglico v katerokoli skrinjico, bolje store, nego če jo vržejo v prvo, ki ima sicer za nosilca liste vsega spoštovanja vrednega g. Mohoriča, čegar skrinjica pa se nam prikazuje v lažnjivi obliki nekega »nacionalnega bloka« in je v resnici skrinjica anacionalne mladinske klike. Ni torej resnica, da bi bil v svoji nesebičnosti pozval navzoče, naj vržejo svojo kroglico v klerikalno skrinjico.

3. Nisem šel nikdar na kako sejo v »škofovo tiskarno«. Prav nič se pa ne ženiram priznati, da bi bil šel, ako

bi bil vabljen in ako bi me v to pooblastilo načelstvo naše stranke. Med pošteno družbo, pa naj pripada tej ali oni stranki, vedno rad sedem. Moja taktika napram SLS je znana in je nisem nikdar prikrival. Odkrito sem zanj nastopil na seji glavnega odbora NRS v Beogradu. Pritrjevali so mi najodličnejši srbski politiki. Ta od pravega patriotizma narekovana taktika se mi vidi edino pravilna. To bo potrdila tudi bližnja bodočnost. Devetdeset odstotkov slovenskega in devetdeset odstotkov hrvatskega ljudstva boste morali pognati v klavnico, ako hočete uspeti s svojo bratomorno politiko in s svojimi metodami. Ni ga v zgodovini primera, ki bi vam dal prav.

4. Kakor vsi drugi, je lažnjiv tudi meni na jezik položeni citat: »Naprednost spada med staro šaro.« Citiral sem le znani izrek nekdanj Zherjavovega prijatelja g. dr. Kukovca, ki je v nekem svetlem momentu dejal, da spada naš boj med »liberalizmom« in »klerikalizmom« v ropotarnico. Izvajal sem, da je predvojno, od ranjke Avstrije nabrušeno orožje, ki smo se z njim bili pobijali na veliko radost naših narodnih nasprotnikov, obrabljeno in za ta trenutek neaktualno. Danes gre za državne probleme, ne pa za kaka provincijalna politična vprašanja.

5. Svojega političnega prepričanja nikdar nisem zatajil ali izpreminjal. Zakaj pa sem moral izstopiti iz od mladinske klike vodene JDS in z menoj tisoč, je dovoljno znano. Morali smo storiti ta korak, ako smo hoteli ostati zvesti svojemu poštenju in hoteli ostati značajni možje. Kako prav smo storili, so pokazali vsi poznejši dogodki. Ni je danes v Sloveniji bolj reakcionarne in nazadnjaške stranke, nego je SDS. Pa si še domišljaj, da je »narodna« in da je »napredna«.

6. Kot poverjenik za pravosodje nisem izvrševal svojega odvetniškega poklica. Za mojo odvetniško pisarno je bil od odvetniške zbornice imenovan namestnik. Ako je iz te pisarne šla kaka prošnja za pomilostitev na ministrstvo pravde preko poverjenikstva za pravosodje, take prošnje s svojo vednostjo načeloma nisem osebno reševal. Je vse zaman, ne morete mi blizu, gospoda moja. Greh, ki bi mi ga kot poverjeniku za pravosodje mogel kdo očitati, bi bil morda edino ta, da sem bil v pomilostitev predlagal — g. dr. Gregorja Žerjava.

Dr. Ravnihar.

Dodatek.

Mojemu odgovoru na pamflet »Slovenskega Naroda« dostavljam še kratak dodatek. Znani anonimni pisec, ki se je spravil nad proglas »Narodne zajednice«, pa nima poguma, da bi ga priobčil v celoti, ampak po stari prefrigan navadi trga iz njega poedine besede, označuje kot »politično podlost«, ker da se v proglasu obračam z vso odločnostjo proti režimu. Pravi, da sem bil kot predsednik NRS sam predstavnik tega režima in ga zagovarjal.

Predvsem bodi ugotovljeno, da stoji v proglasu: »... proti režimu, kakor ga je uvedla v Sloveniji (samostojna) demokratska stranka.« — Radikalna stranka je za Slovenijo Samostojni demokratski stranki dala plein pouvoir ter jej prepustila svobodno polje. — SDS edina predstavlja ta režim, ki ga

izvršuje po svoje, ki pa je zanj edina odgovorna in bo zato tudi sama nosila vse posledice. Radikalna stranka v Beogradu se bo glede Slovenije prav lahko otresla vsake odgovornosti in bo to tudi rada storila.

Smatram dalje, da je SDS s svojimi režimskimi metodami inficirala radikalno stranko. Za radikalno stranko so prečanski kraji še v mnogem ožiru terra incognita. Navezana je na SDS kot izključno prečansko stranko, na njene informacije ter njene madjarske recepte.

Da tudi kot predsednik NRS nisem bil nikdar zagovornik kakega »režima po samostojno-demokratskih metodah«, je pa menda dovolj znano, kakor da bi se proti temu očitaniu moral še posebe braniti.

Dr. Ravnihar.

**Za poštenost — proti korupciji in besedolomstvu!
Za resnično naprednost — proti reakciji!**

Volivna borba.

DOSEDANJI REZULTATI.

Vsled volilnega terorja je bilo ubitih 11 ljudi, 28 smrtno nevarno ranjenih, preko 100 lahko ranjenih in 2000 zaprtih. Ampak nasilja vseeno ni, pravi glasilo dr. Žerjava. — Volite vsi v Zherjavovo skrinjico!

DAVIDOVIĆ IN UČITELJSTVO.

V Sloveniji se posebno vneto bore za Pribičevićev stranko nekateri učitelji.

Bi v resnici radi znali, s čim si je g. Pribičević zaslužil to posebno naklonjenost slovenskih učiteljev. Mar vsled tega, ker je kratkoma penzioniral predsednika Udruženja jugoslovenskih učiteljev, ker se ta ni hotel udinjati za falitno samostojno demokratsko stranko? Ali mar zato, ker ni g. Pribičević do danes, kljub temu, da je že leta dolgo minister, še ničesar storil za ljudsko prosveto? Ali pa

mar zato, ker so bili za časa njegovega ministriovanja streljani dijaki na beograjski univerzi, da je bil Pribičević vpricho kralja izžvižgan na svetosavski proslavi?

Zakaj nastopajo slovenski učitelji za g. Pribičevića in proti Davidoviću? Ali mar zato, ker še do danes niso prejeli zakonito zajamčenih razlik v plačah od oktobra leta 1923. dalje?

Ali mar mislijo, da g. Pribičević kot prosvetni minister ne more teh razlik izplačati?

Zakaj pa je mogel g. Davidović leta 1919. zvišati učiteljske plače, pa čeprav je bil le malo časa prosvetni minister in čeprav je bila tedaj Jugoslavija finančno vse bolj slabotna ko danes?

Naj odgovore na to vprašanje oni slovenski učitelji, ki se navdušujejo za Zherjavovo skrinjico, naj povedo, zakaj so proti onemu, ki jim je prvi izkazal pravico in zvišal njihove plače?

PONIŽNO VPRAŠANJE POLICIJI.

Nashe prve prijave ni mogla sprejeti policija na znanje, ker da so izstopili nekateri gospodje iz konzorcija »Narodnega Dnevnika«. Recimo, da je stališče policije pravilno, toda v tem primeru si dovoljujemo sledečo ponižno pripombo:

Novembra meseca leta 1923. je izstopilo iz upravnega odbora Narodne tiskarne 8 članov in v odboru so ostali samo štirje člani. Upravni odbor Narodne tiskarne, ki je lastnica »Slovenskega Naroda«, se je torej tedaj temeljito izpremenil. Ali je mar »Slovenski Narod« bil zaradi tega ustavljen, ali je bila izprememba javljena osem dni preje?

V ČEM JE RAZLIKA.

»Jutro« z dne 10. marca 1. 1923 je ogorčeno pisalo, da potuje Pašić na radikalne shode na državne stroške. — Bili bi zelo hvaležni »Jutru«, če bi povedalo, kdo plačuje sedaj bencin, ki se potroši v državnih avtomobilih, kadar gre g. minister na shode. Gospodje, v čem je razlika? Povejte vendar!

VELIK SHOD DAVIDOVIĆEVE STRANKE V ZAGREBU.

V nedeljo, 1. februarja se bo vršil velik shod Davidovićeve demokrat. stranke v Zagrebu. Na shodu bo govoril dr. Živko Petričić. Morda se bo zborovanja udeležil tudi Nastas Petrović. Popoldne se bo vršila seja širšega vodstva bloka, na katero so povabljeni vsi predstavniki opozicije v Zagreb.

USPEL ZBOR NEODVISNIH RADIKALOV.

V pondeljek se je vršilo v hotelu Imperial lepo uspešno zborovanje nezavisnih radikalov. Govorili so Arangelović, Simić, Juranović, ki so ostro obsojali današnji režim. Ostro so napadli tudi generala Hadžića, ki zaradi Radića ni hotel ostati v vladi g. Davidovića, ki pa se je udeležil banketa skupaj s srbskim krvnikom in bolgarskim tiranom Cankovom.

NI NASILJA!

Orožništvo v Brinjah (v Liki) je aretiralo nosilca Davidovićeve liste, dr. Anića.

V Velunu je bilo aretiranih 25 seljakov - zemljoradnikov in odvedenih v zapor.

V Belju je bil aretirani socialistični poslanec Divac, ki je užival v prejšnji skupščini sloves nad vse treznega in zmerne politika. Policija je gnala poslanca Divaca celo noč in ko je prišel iz svojega volilnega okraja, ga je izpustila.

V Varaždinu je bil ustavljen list »Hrvatsko Jedinstvo«, ker je bil njegov urednik član HRSS.

Ampak nasilja vseeno ni, ker kljub njegovi lažnjivosti in neumnosti »Slovenski Narod« še vedno ni ustavljen.

Obrtniki, gostilničarji!

Policija v Varaždinu je izdala sledeč odlok:

Kr. policijsko poverjeništvo

v Varaždinu.

Št. 271, 1925.

Predmet: Peter Izidor, odvzem gostilničarske koncesije.

Sklep:

Kr. policijsko poverjeništvo ustavlja na temelju čl. 18. zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi Izidoru Petru nadaljnje izvrševanje njegovega obrta in to iz razloga, ker se v njegovi gostilni sestajajo protidržavni elementi

in ker je lastnik gostilne član prepovedane politične stranke.

Enak odlok sta prejela tudi gostilničarja Martinčević in Blažinić.

Gostilničarji, kadar razlaga v vaših lokalih mednarodno gospodarsko politiko g. Mohorič, vprašajte ga vendar, če on tako postopanje sedanjih mogotcev odobrava?

In če ne odobrava, potem ga vprašajte, kako more vendar biti za stranko, po katere naročilu se vse te »prijaamosti« vrše?

Končno ga pa vprašajte še to, kako si upa misliti, da ste vi tako nezavedni in tako nevedni, da bi po takih dogodkih volili v Zherjavovo skrinjico?

Naj volijo v to skrinjico tisti, ki jemljejo obrtnikom koncesije, ki predpisujejo obrtnikom, kateri stranki morajo pripadati, toda zaveden obrtnik takih ljudi ne bo nikdar in nikoli volil! Taka je, g. Mohorič!

LISTA MINISTRA DRINKOVIĆA.

V splitski »Novi Dobi« izjavlja namestnik kandidata za okraj Benkovae na Drinkovićevo listi, g. Joso Bobanović, da je bil poslavljen za kandidata brez njegovega znanja. Bobanović izjavlja dalje, da je njegov podpis na listi, da sprejema kandidaturu — falzifikat. Bobanović je poslal na sodišče vlogo, v kateri zahteva, da se njega iz kandidatne liste črta.

V Splitu je izjava Bobanovića uplivala naravnost senzacijonelno!

POLOMIJA LAZICE.

V Gackem v Hercegovini je imel dr. Laza Marković shod. Na shod so prišli nasprotniki, Davidovićeve demokrati in zemljoradniki v velikem številu in priredili protikandidatu dr. Laze Markovića hrupne ovacije. Prišlo je nato do spopada, tekom katerega je bil smrtno ranjen kmēt Teko Majilović. S hod dr. Markovića je bil razbit.

PROTEST POSLANCA VUJIĆA.

Zemljoradnički kandidat za okraj Veliki Bečkerek, Dimitrije Vujić je poslal notranjemu ministru protestno brzojavko proti nasiljem, ki jih vrše vladni organi nad njegovimi pristaši. V tem protestu pravi Vujić med drugim:

»Ali se na tak način dela za kralja in domovino? Ali se tako rešuje aršstvo? Ali mar čuvate srbstvo z orožniki v vaših, kjer žive samo čisti Srbi, našo Makedonijo pa pustite, da jo čuvajo albanski banditi? Kot rezervni oficir in borec v vseh osvobodilnih vojnah protestiram proti skrunitvi naših idealov.«

PREPOVEDAN LIST.

Prva številka džemietskega glasila »Hak Jolj« (Prava pot) je bila zaplenjena. O zaplenitvi ni policija izdala nobene odloka. V resnici najbolj enostavno!

ZOPET NOVA BLAMAŽA GOTOVIH.

Novosadsko apelacijsko sodišče je razveljavilo razsodbo subotškega okrožnega sodišča, ki je obsodilo osem radićevcev. V razsodbi pravi apelacijsko sodišče, da ni za obtožbo nobenega razloga in da se morajo vsi obtoženci spustiti iz zaporov. — Po sedanjem novem pravu ima sedaj besedo policija. To pa zato, ker pravi glasilo dr. Žerjava, da ni nasilja.

KDO BO ZMAGAL?

Celo opozicijskega računajo, da bo dobil Nacionalni blok do 170 mandata, tako neusmiljeno farba »Jutro« svoje potrpežljive bralce. Da je »Jutro« trditev celo za predpusten čas predebela, par podatkov.

Pri zadnjih volitvah so imeli tako demokrati kot zemljoradniki skoraj v vseh okrožjih dvojne liste, dočim so bili radikalni enotni, ker je bil vodja neodvisnih, Stojan Protić, težko bolan.

Danes pa je stanje sledeče:

Radikalni imajo dvojne liste v 31 okrožjih, demokrati v 4, zemljoradniki v 2, vsa ostala opozicija pa je enotna, kakor še ni bila nikoli.

Kdo bo torej zmagal?

In še eno: Ali dela tisti, ki je siguren zmage, nasilja? Ali ni že nasilje vedno dokaz, da je tisti, ki ga uporablja, v manjšini?

Ker je to nad vse evidentno, zato pa celo radikalni, seveda le oni trezni, računajo, da izgubi Nacionalni blok najmanj 20 mandatov.

G. Žerjav, kako vam je pri srcu?

„Narodni Dnevnik“ zaplenjen.

Nove metode policije.

Ni še bil dotiskan včeraj naš list, ko nas je že obiskal gospod s policije in nam dostavil sledeči odlok:

Št. 25/23

Preds.

Gosp. odgovornemu uredniku

»Narodnega Dnevnika«

Aleksander Železnikar

v Ljubljani.

Prepoveduje se razširjenje in prodajanje št. 1. časopisa »Narodni Dnevnik« z dne 28. jan. 1925 radi članka »Za državljansko svobodo — proti terorju« v polnem obsegu.

Zaplemba tega članka je utemeljena po členu 13. in 138. ustave.

Izvršitev zaplembe je poverjena polic. det. Savelju Stefanu.

Razširjevanje druge izdaje te številke je nedopustno.

Ljubljana, 28. jan. 1925.

Policijsko ravateljstvo v Ljubljani.

Geržinič.

Pečat.

Odlok policije je zanimiv iz več ozirov. Na uvodnem mestu povdarjamo jasno in odločno, da smo za državo, za edinstvo, proti plemenski mržnji in proti verskemu fanatizmu. Kljub temu je bila policija mnenja, da smo se z enim člankom pregrešili proti določbam ustave, ki pripušča možnost zaplembe, če bi kak list hujškal proti državi ali pa izzival k mržnji do nje. Ker se seveda ne moremo strinjati z mnenjem policije, zato se bomo proti njenemu odloku pritožili na sodišče in upamo, da bo to našega mnenja.

Značilno za sedanje razmere pa je, da je bil zaplenjen ravno članek, v katerem se brani državljanska svoboda in napada terorizem.

Ali je mogoče državljanska svoboda postala pri nas tako neverjetno redka cvetica, da bi mogla biti celo nevarna?

Ampak vse to je pravzaprav le stranskega pomena napram novi metodi, ki jo je vpeljala policija.

V njenem odloku se namreč pravi, da je nedopustno tudi razširjenje druge izdaje, torej take, v kateri bi izpustili članek, ki ga je policija zaplenila.

Po mnenju policije ne smemo izdati niti lista, v katerem ni ničesar nedopustnega!

To pa je tudi za sedanje čase preveč, zakaj kaj takega si ni dovolila niti vseskozi reakcionarna habsburška policija. Celo med vojno so smeli listi izdajati druge izdaje in nasilje je šlo samo tako daleč, da niso smeli listi imeti prazna mesta, da bi bila konfiskacija vidna. In dalje ne gre danes niti Primo de Rivera, ki se s svojo nasilnostjo lahko ponša!

In vendar je sedaj veljaven prav isti tiskovni zakon, kakor v ranjki Avstriji. Razlika je samo v tem, da je sedaj tiskovni zakon po ustavi omejen, ker pravi prvi odstavek člena 13., na katerega se sklicuje policija, da je tisk svoboden.

Smo v resnici zelo radovedni, kako si predstavlja policija ta člen in tiskovno svobodo!

Prepoved nove izdaje je novum, katerega ne sme pregledati niti Novinarsko združenje in če ima zagrebška sekcija Novinarskega združenja 2. februarja sejo, da zavzame svoje stališče zaradi persekucij časopisja, potem je že samo prepoved druge izdaje dovolj tehten vzrok, da zboruje tudi ljubljanska sekcija. Popolnoma zadosti ovir nalaga časopisju stari avstrijski tiskovni zakon in prav nobene potrebe ni, da bi nalagala policija še novih.

Prva številka »Narodnega Dnevnika« je bila zaplenjena. Dosedaj se je izkazalo, da so bile zaplembe še vedno najboljša reklama za liste in tržiški Piccolo ne bi nikdar postal to, kar je danes, če ga ne bi policija začela preganjati. Je pa stara stvar, da se resnica nikdar ne da zatreti in da postane tem bolj jasna, čim bolj se jo pritiska.

Upamo, da bo tudi »Narodni Dnevnik« to resnico potrdil!

Za tiskovni sklad »Narodnega Dnevnika«!

Smo odločno za državo in čisto v službi nacionalne misli. Smo poleg tega za kralja in za zakonitost. Kljub temu smo preganjani kakor noben drug list.

Gotovim ljudem moramo torej biti silno na poti. Ker imajo ti gotovi ljudje vso oblast v rokah, je jasno, da nas preganjajo s policijskimi šikanami le vsled tega, ker zastopamo resnico in pravico.

Če bi mi pisali laži in neresnico, če bi se pregrešili proti zakonom, ali nas ne bi mogli ti, ki imajo vso oblast v rokah, vsak hip razkrinkati in postaviti pred sodišče?

Resnico hočemo ubiti, zato preganjajo naš list, odtod vse šikane! In ker ne morejo našega lista popolnoma prepričati, zato bi mu hoteli vsaj gmotno škodovati.

Pa tudi ta namen jim mora v interesu javnosti spodleteti in zato pozivljamo javnost, da stopi enako odločno na našo stran, kakor stojimo mi na njeni. Zvestoba za zvestobo in resnica bo triumfirala!

Zato pozivljamo javnost, da prispeva v Tiskovni sklad »Narodnega Dnevnika«!

Čim bolj bo preganjan »Narodni Dnevnik«, tem bolj bo pisal resnico, tem bolj mora rasti njegov Tiskovni sklad!

To je najboljša propaganda za svobodo tiska, ki je predpogoj, da bodo državljanske svoboščine veljale v polni meri in da bodo poraženi tisti, ki se boje resnice!

Žerjavova skrinjica.

SDS si s svojo diskreditirano firmo ne upa na volišče in celo »Jutro« jo le sramežljivo imenuje. Ona ve pač le pre-dobro, kak glas uživa med narodom in da bi izginila med najmanjše strančice, če bi nastopila pod svojim imenom. Narodu je treba samo izreči ime Žerjav in dosti ima. Kar je za Hrvatsko Pribe-
vič, to je za Slovenijo — Žerjav, duh, ki vedno le ruši, človek, ki je nasproten vsaki gradnji. Zato oni obupni napor dr. Žerjava, da bi zvalil v zvezo še kako drugo stranko, samo da bi si lahko nadel kako drugo firmo. Poskusil je najprej pri narodnih socialistih, potem pri radikalih. Ni mu uspelo in sicer po lastni krivdi, ker je stavil tako nesramne zahteve, da jih noben bodoči zaveznik ni mogel sprejeti. On je hotel posneli smetano, drugi pa naj bi mu držali žlico. Potem se je spravil nad posameznike drugih strank ter jih na njemu lasten način res nekaj vjel. Tako v Mariboru in tako v Ljubljani. In ti naj bi sedaj predstavljali nacionalni blok! To je čisto navadno slepilo, ki more premotiti samo politične analfabete. Ker smo pa mnenja, da slovenski narod že davno ni političen analfabet in zato ne bodo nikogar premotili razni »srežki« kandidati ali pa v Ljubljani g. Mohorič. Ljudje božji, pomnite in povejte vsakomur, da je Žerjavova skrinjica v Ljubljani prva, na Kranjskem druga in na Štajerskem četrt. Ta je »zacahnana«. In s tem je povedano vse.

Shodi Narodne Zajednice

mladinom ne dajo spati. Čudimo se samo, da toliko pišejo o njih, če so ti volilni shodi res tako brezpomembni in klavni. Po pisanju »Slov. Naroda« sodeč si mora čitajoče občinstvo napraviti vse drugačno sodbo, kakor pa jo želi pod-takniti »Narod«. V resnici je bil shod zaupnikov Narodne zajednice minul teden v Narodnem domu prav lep ter se je završil v velikem navdušenju. Govori dr. Ravniharja, Juvana, Ambrožiča, Rup-nika, Babnika in Esta so vžigali. Očivi-dec nam tudi poroča, da je bil shod v Šiški prav čeden, da ne rabimo tirad o sijajnih shodih SDS. O kakem razbitju shoda ni govora. Dr. Ravnihar je svoj enourni govor o politični situaciji završil nemoteno in v polnem miru. Tudi Orjunaši, ki so prišli sredi njegovega go-vora v zborovalni prostor, so govornika pazljivo poslušali, ne da bi mu kdo ugo-varjal. Ravno tako je rešil svojo nalogo drugi govornik g. Pleničar. Nemir je še-le nastal, ko je vsled velike liberalnosti predsednikove dobil besedo Grašič, biv-ši predsednik NSS v Šiški, sedaj Žer-javovec. Njegova izvajanja so izzvala burne proteste navzočih zajedničarjev. Sedaj šele so se pričeli vmešavati neka-teri Orjunaši. Značilno pa je bilo, da ko je Grašič, končavši svoj govor, pozval navzoče somišljenike, naj zapuste zboro-valni prostor in odšel — da je šel sam. — O zborovanjih še eno besedo. Na vo-lilne sestanke Narodne zajednice so vab-ljeni somišljeniki in prijatelji zajednice. Ako pride na tak sestanek pristaš kakke druge stranke, se mora smatrati za go-sta in se mora kot tak tudi obnašati. Po-polnoma je odvisno od predsednikove

oblasti, če mu hoče dati besedo. »Gostje« pa, ki pridejo na shod z namenom, da bi ga motili ali celo onemogočili — kar končno ni tako težko — se pregrešijo zoper zakon o volilni svobodi, kar kaz-nuje sodišče. To bodi povedano vsem onim, ki kaj takega nameravajo. Ako ne verujejo nam, naj jih pouči tajništvo SDS. —

O SIJAJNEM SHODU BLOKA BRAT-SKEGA SPORAZUMA,

ki se je vršil pretečeno soboto v veliki dvorani Narodnega doma v Celju, kaže mladič v »Novi Dobici«, da se ga je ude-ležilo 150 ljudi. Se vidi, da je fante pla-čano za laganje ter da so ga zapodili iz šole, ker ni znalo dobro računati. — Res-nica je, da je bilo v dvorani nad 400 vo-lilcev, ker je v dvorani 300 sedežev, za katerimi je napolnilo dvorano od zadaj še dosti nad 100 poslušalcev, kakor jih je nekdo nalašč preštel, da vjamemo laž-njivca v galerije. In najhujše je to, da vsi ti zborovalci ne bodo volili Nacionalnega bloka plus Drogenigga. Prav tako si-gurno pa je tudi, da se bo njim pridru-žilo še veliko število onih poštenih celj-skih volilcev, ki so izostali iz shoda, da se izognejo persekucijam in terorju. Vsi ti pa bodo — zato imamo nebroj odkri-tosrčnih ustmenih in pismenih zagotovil, volili blok bratskega sporazuma. Fante naj laže, kakor je naučeno in mora, ob prihodnji priliki pa ga bomo prijeli za ušesa pred odhodom, da ne bo lagal ne-kaznovano. — Glede groženj pa, ki jih bruh »Nova Doba« se bomo pogovorili primerno na pristojnem mestu in sicer najbrže preje, kakor pa bo nekaterim ljubo.

Nesramnost šefa zagrebške policije.

Sodišče v Zagrebu je dvignilo prepo-ved izhajanja »Slobodnega Doma«, gla-sila Radićeve stranke. Sodišče je to mo-ralo storiti, ker ni policija predložila te-kom 24 ur svoje prepovedi sodišču, ka-kor to člen 13. ustave izrecno določa. — Krivda je tedaj edinole na strani zagreb-ske policije. Kljub temu pa je imel šef zagrebške policije dr. Bedeković drzno čelo, da je dejal v razgovoru z dopisni-kom beogradskega »Vremena« med dru-gim sledeče: »Zagrebško sodišče se je (s svojo ukinitvijo prepovedi izhajanja »Slobodnega Doma«) odmaknilo od dr-žave. Odšlo je v hajduke. Za njegovo po-stopanje bi bilo potrebno, da pride me-la iz Beograda in da razčisti to podedo-vano avstrijskanščino. Ne samo razči-stiti bi jih bilo treba, temveč tudi za-preti, ker vsako odmetništvo od države je kaznivo.« —

To izjavo šefa zagrebške policije je objavilo »Vreme«. Izjava je napravila

zlasti v Zagrebu nad vse mučen utis, ker kam pridemo, če bo šef policije ru-šil ugled sodnije. G. Bedeković je kon-čno sam čutil, da je šel predaleč in je dejal, da ni nikdar podal slične izjave. Nato se je oglasil dopisnik »Vremena« g. Krakov in izjavil v svojem listu, da je šef zagrebške policije to resnično go-voril, čeprav morda ni mislil, da bo on njegovo izjavo priobčil.

G. Bedeković seveda ni suspendiran, temveč je bil ravno isti dan, ko je izšel njegov razgovor v »Vremenu«, povišan. Če bo pa to povišanje trajno, je drugo vprašanje, ker ne mislijo zagrebški sod-niki vtakniti žaljivke v žep. Proti dr. Be-dekoviću so namreč vložili zagrebški sodniki ovadbo in sicer na podlagi §§ 103 in 104 srbskega kazenskega zakona. Ovadbo so podpisali vsi sodniki. Ne bo zrasla gotovim glava previsoko!

Dnevne vesti.

TRETJI POZDRAV.

Ljubljanska policija in »Slovenski Narod« sta prevzela nalogo, da lepo za-poredoma pozdravljata »Narodni Dnev-nik«. Najprvo nas je pozdravila policija in zavlekla izhajanje »Narodnega Dnev-nika« za osem dni. Nato nas je pozdravil »Slovenski Narod« s pamfletom, ki bi delal čast najbolj verziranemu revolver-žurnalistu. Nato nas je zopet pozdravila policija in nam zaplenila prvo številko. Zato pa je »Slovenski Narod« molčal, ker je pozdrav zanj že izvršila policija. Upamo zato, da bo drugo številko na-šega lista zopet primerno pozdravil »Slo-venski Narod«, ker policija kljub vsej svoji vestnosti tega ne bo mogla storiti.

— Zločinska mafija, ki se zbira okoli »Jutra«, organizira pod pokrovitelj-stvom svojega velikega mojstra zahr-ben napad (a la Jadranska banka) proti nekemu manjšemu, toda vseskozi solid-nemu ljubljanskemu denarnemu zavodu. Napad je poverjen znanemu Petri Smo-li! EkspONENTI te kliče že hodijo okoli vlagateljev tega zavoda in jih nagovarja-jo, naj dvigajo svoje vloge! Ali tem škodljivcem ni dovolj, da so vodili sko-zi dve leti svojo gnusno kampanjo pro-ti Jadranski banki, s tem podkopali ugled denarnim zavodom, spravili ban-

ko iz slovenskih rok, zmanjšali s tem slovensko narodno premoženje za par sto milijonov dinarjev in uničili par sto uradniških ekzistenc? Svarimo mafijo — sicer razkrinkamo njene zločine brez pardona!

1— »Blok bratskega sporazuma« je priredil v nedeljo 25. t. m. veliko volilnih javnih shodov in sestankov, ki so vsi uspeli kar najbolje. Posebno živahno je bilo v Kranjskem in radovljiškem okraju, kjer je bilo to nedeljo največ sestankov ter so volilci soglasno odklonili zagovor-nike sedanjega režima, kakor tudi one laži-socijalistične stranke, ki so se zve-zale z režimovci. V najbolj delavskih centrih so se volilci odločili, da ne bodo glasovali ne za Žerjavovo in tudi ne za dr. Korunovo stranko, ker so še pravo-časno prišli do spoznanja, da imata ti dve grupi prav ozko zvezo, ki pa je na veliko škodo delavstva. Povsod po-zdravljajo »Blok bratskega sporazuma« ter si vsakdo želi mirnega sporazuma in reda v državi, ker le na ta način bomo prišli do svojih pravic, katerih dosedaj nismo dobili. — Kakor čujemo, priredi »Blok bratskega sporazuma« prihodnjo nedeljo in na praznik nešteto volilnih shodov in sestankov ter smo prepričani, da se bodo volilci v velikem številu ude-ležili teh shodov, da slišijo odkrito in jasno besedo ter program »Blok brat-skega sporazuma«.

Za državljansko svobodo — proti terorju!
Za bratski sporazum med Srbi, Hrvati in Slovenci!

SLOBODAN JOVANOVIČ O KONFI-
SKACIJI LISTOV.

Veliki srbski državno-pravni strokovnjak Slobodan Jovanović pravi v svojem velikem delu o državnem pravu med drugim sledeče: »Upravna oblast (policijska) mora prepovedati izhajanje časopisa pod pogojem, da to prepoved odobri sodišče.« — Jaso je torej, da gre v tiskovnih zadevah zadnja beseda sodišču. Če torej sodišče ne potrdi policijske prepovedi, potem je ta razveljavljena. — Pri nas pa smo prišli že tako daleč, da je sodišče dvignilo prepoved izhajanja »Domoljuba«, da pa »Domoljub«, (ki ga sicer ni škoda, op. ured.) vseeno ne more iziti, ker ga takoj policija konfiscira. — Pravo se tako tepta na najbolj predrzen način, vsi naši veliki »državotvorci« pa molče in celo odobravajo postopanje policije. Ali v resnici tako malo ljubijo našo državo.

INVALIDI IN VLADA.

Režimsko časopisje piše dan na dan, kako je vlada za invalide, ker jim bo izplačala 100 milijonov dinarjev. Invalidi pa čakajo dan na dan, kedaj prejmejo prvi dinar. Do danes je bilo še vse pričakovanje zaman. Toda vlada ni pozabila invalidov. Nasprotno! Sredi zime jim je priskrbel priboljšek. Celi vrati listov je prepovedala kolportajo — in posledica, invalidi kolporterji so brez kruha. Tako skrbi vlada za invalide.

LARIFARI.

Današnje »Jutro« piše, da je vsaka kroglica, ki je oddana za kandidata SKS Mrmoljo, izgubljena, ker da Mrmolja ni naš državljani in da zato sploh ne more biti poslanec. »Jutro« je postalo v resnici že pravo predpusno glasilo, ko poroča take neumnosti. Ali je »Jutro« mar pozabilo, da je bil Mrmolja že čeli dve leti poslanec? Ali ne pove že to dejstvo, kako zabito laže »Jutro«, ko pravi, da bodo kroglice, oddane za Mrmoljo, izgubljene.

— G. Pucelj postaja mladim silno nevaran. Zato izdajajo njemu na čast na Štajerskem kar poseben list, v katerem pišejo proti Pucelju oni, ki so se nekoč g. ministru Pucelju do tal priklanjali. V Ljubljani pa dela reklamo za g. Pucelja »Jutro«, samo, da je ta reklama tako nedostojna, da se že zgražajo celo kmetje.

— Predrznost. »Slov. Narod« očita Narodno-socialistični stranki, ali Jovanović družbi — kakor se izraža — češ, da ima na vodilnem mestu človeka, ki mu je bila javno očitana defraudacija na državnem premoženju. Če bi to tudi res bilo, je pa vendar velika predrznost, da si s takim očitanjem upa na dan mladinska klika, ki si je na čelo postavila Agro-Merkurja. Agro-Merkur je od tega časa dalje postala deviza stranke, ki stoji pod njegovim vodstvom. In v našem društvu SDS sedi znani Peter Smola, ki ni samo znan po svojih manipulacijah pri Jadranski banki, ampak še bolj po svojih manipulacijah z močnimi kartami na Dunaju, kar je dunajsko kazensko sodišče primerno ocenilo. Ali je Peter Smola že pozabil na porotno sodbo v Ljubljani, ki je bila istega mnenja z du-

najskim drž. pravdnistvom? V družbi Petra Smole je na Dunaju manipuliral gospod, ki je prav blizu tajništva SDS. Torej gospoda, ne hodite na solnce, če imate maslo na glavi. Potem pa: zob za zob: Če vam je nadaljevanje tega poglavja ljubo, kar naprej. Vedite pa, da boste vi ta kratkega vlekli.

Nacionalni blok, ki obstoji na Štajerskem iz maloštevilnih Žerjavovih samostojnih demokratov in nesamostojnega odpadnika kmetijev — Drogenigga — v svojih žurnalnih prav gostobesedno vedno opisuje sijajne Drogenigove shode, o katerih se pa le Drogeniggu sanja. Tako je ta odmetnik zboroval pretečno nedeljo na Ponikvi pred enim gostilniškim omizjem, broječim 8 oseb, recitiral piši osem gostov, ki so se prišli po ranem cerkvenem opraviilu tja okrepčati, od katerih pa ni bil niti eden njegov pristaša in ga nobeden ne bo volil. Res »sijajno« je bilo slišati te močakarje, ko so prišli iz Drogenigove polomije in so se na vasi krohotali češ, Drogenigg nam je delil pratke ozir. koledarje. Te smo vzeli, a poslušati pa gremo shod Bratskega sporazuma, kjer bo govoril dr. Boža Marković in Brandner. In tako so tudi storili. Shod Bloka bratskega sporazuma pri Oslaku na Ponikvi je poslušalo nad 70 odličnih kmetovalcev, železničarjev in drugih delavcev, ki so obema govornikoma navdušeno pritrjevali ter obljubili, da bodo 8. februarja vsi volili tako, da se bo zrušil P. P. režim in da ne bo niti eden volil odpadnika in uskoka šentjurskega Drogenigga, ker ga še predobro pomnijo izza časa, ko je bil najgrši razširjevalec giftne krote »Štajerca«.

Odmetnik Drogenigg poroča v svojih trobilih, kako sijajno je zboroval dne 25. januarja 1925 v Lokarjih pri St. Jurju. Kdor razmer ne pozna, bi res utegnil verjeti temu lažnjivemu kljukcu, a pri nas se mu smejejo tudi krave. Čujte in strmite: Lokarji je vas, ki šteje 3 kmete; od teh sta dve hiši odločno baš v taboru, ki je Drogeniggu najbolj nasproten, je tretji gospod-kmet, Blaž Urlep je odmetnik Drogenigove baže. In pri tem odpadniku je »sijajno« zboroval Drogenigg. Predsedoval in poslušal je namreč Urlep, kvasil pa je svoje otrobe, katerim so se v lopi muzale ženske in radovedneži, Drogenigg. Z njim vred so bili torej pri Urlepu še liter tepkovca in pa dva kozarca, ob katerih sta močakarja pretakala bridke solze čez ta nevaležni svet, ki noče poslušati Drogenigovih neslanosti. V Lokarjih bo dobil Drogenigg mogoče en glas — Urlepov, pa še ta mu ni siguran, ker je slednji za Drogenigga preveč nafrigan.

— Značilno! Ko je v soboto, dne 17. t. m. sporočila policija, da ne more vzeti prijave »Narodnega Dnevnika« na znanje, je bila še isti dan ob 7. uri zvečer poslana v Beograd dr. Ravniharju brzojavka, v kateri je bil zaprosen za intervencijo pri notranjem ministru. Brzojavko je prejel dr. Ravnihar še le drug dan ob 6. uri zvečer tik pred svojim odhodom iz Beograda, da je bila intervencija nemogoča. Brzojavka je rabila torej v Beograd celih 23 ur, dočim rabi vlak samo 16 ur. Isti dan pa je bila poslana dr. Ravniharju še druga brzojavka, in sicer ob 11. uri zvečer. To pa je prejel

dr. Ravnihar že ob 7. uri zjutraj. Seveda ni imela ta brzojavka nobene politične važnosti! Komentar si naj napišejo cenjeni bralci sami!

Volilni sestanek »Narodne Zajednice« za Poljanski okraj v Ljubljani se je vršil včeraj 28. t. m. pri »Turku«. Po uvodnih besedah predsednika sestanka g. Esta, je govoril dr. Ravnihar. Pri predstojajočih volitvah gre za zmago poštenja nad nepoštenostjo in korupcijo. Imamo samo dve fronti: fronto poštenjakov in fronto nepoštenjakov in z zadovoljstvom se more konstatirati, da je prva neprimerno močnejša, ker jedro našega naroda je zdravo! Samo demokratska klika je zanesla k nam v Slovenijo korupcijo, nasilje in kupovanje duš. Hočemo pošteno državo, kakor jo zasluži naša lepa domovina! Hočemo delazmožen parlament, ker dosedaj parlament ni delal ničesar, zahtevamo od zbornice dober stanovanjski zakon, zahtevamo cenene kredite za našo trgovco in obrtnike! »Nacionalnega bloka« v Sloveniji ni, kakor ga ne poznajo nikjer drugod, tudi v samem Beogradu ne! SDS si ne upa nastopiti sama, zato si je nadela v Sloveniji krinko, pod katero se sploh upa med ljudstvo! Škoda na našem narodnem premoženju, ki so nam jo napravili »mladinci«, je nepregledna! Dr. Tavčar ni zastoj izrekel besedo o »cekinu«! Ogabna kampanja proti Jadranski banki, ki je tedaj bila čisto slovenski zavod — je njihovo delo! »Klerikalizem« in »liberalizem« so stari predvojni pojmi, danes pri nas ni bolj reakcionarne stranke, kakor je SDS! Na bajonetih se ne more sedeti dolgo časa — hočemo ustvarjati, hočemo pošteno državo na podlagi bratskega sporazuma! Za dr. Ravniharjem je govoril narodni socialist g. Kozine. Svaka sila do vremena: dne 8. februarja bo sodni dan za verižniško družbo, za katero nista Bog in narod ničesar drugega, kot trebuh in šep! Narodni socialisti bodo volili dr. Ravniharja, ker on je odličen politik in mož — poštenjak, ki ima samo en greh, da ni hotel iti za dr. Zerjavom! Govorilo je ob enodušnem odobravanju še več drugih govornikov. Dejstvo, da so shodi »Narodne Zajednice« tako množično obiskani, priča, kje bo zmaga dne 8. februarja, pa naj se »Jutro« in njegova večerna izdaja »Slovenski Narod« še tako napenjata.

Politične vesti.

Francija in Vatikan. Kakor znano, namerava francoska vlada opustiti posebno zastopstvo pri Vatikanu. Zaradi tega se je vnela v francoskem parlamentu ostra debata in celo bivši ministrski predsednik Briand je nastopil proti nameri francoske vlade. V daljšem govoru je branil namero francoske vlade Herriot, ki je povdarjal, da je Vatikan med vojno in tudi po vojni vedno sovražno nastopal proti Franciji in da zato nima poslaništvo v Vatikanu nobene zmisla. Francoski škofje organizirajo ravno sedaj odpor proti lajškim zakonom in Vatikan sam pozivlja katolike, da osnujejo nove politične stranke.

To pomeni vmešavanje Vatikana v notranje zadeve države, česar vlada ne more trpeti. Ko je vprašal posl. Simon Herriot, če bi obiskal papeža, če bi ga zanesel srečen slučaj v Rim, je odgovoril Herriot, da ne bi šel k papežu, če prav ni nikdar dejal o papežu žal besede. — Ker so se proti ukinjenju poslaništva pri Vatikanu zlasti upirali Alzacani, je sklenil ministrski svet, da bo za Alzacijo še dalje veljal konkordat in da dobi Alzacija posebnega diplomatskega zastopnika pri Vatikanu. — Centralistična Francija je s tem pokazala, da ima zmisel za posebnosti novih pokrajin, česar pa o naši vladi žal ne moremo reči.

Gospodarstvo.

LJUBLJANSKA BORZA,
dne 28. januarja.

Vrednote.

2½% drž. renta za voj. škodo den. 124. blgo. 127; 7½% invest. pos. iz l. 1921 blgo. 65; Celjska pos. den. 209, blgo 212; Lj. kred. bka den. 227; Merkant. bka den. 124, blgo 127; I. hrv. šted. den. 876, blgo 902; Slav. bka den. 72, blgo 80; Strojne tov. in livarne blgo 147; Trbov. prem. dr. blgo 408; Združene papirnice den. 100; Split. cement portland blgo 1380; 4½% kom. zad. dež. bke blgo 89.

Produkti.

Lipovi hlodi 3 m dolž, od 20 cm premera, fko meja, kol. 1 vag. den. 420, blgo 430, zaklj. 420; hrastovi plohi, 61 mm, paral. 2.85 dol., fko Sušak blgo 1240; hlodi, jelka od 25 cm napr., fko Vrhnika den. 250; deske, jelka in smreka, od 18 cm napr., fko nakl. post. blgo 550; oglje I. vilano, fko meja den. 100; pšenica dom., fko Lj. den. 475; pšenica bačka, 74 kg, fko bačka post. blgo 510; otrobi pšenični enotni, fko Lj. blgo 212.50; otrobi pšenični enotni, fko štaj. post. blgo 200; otrobi pšenični, fko Postojna blgo 240; koruza nova, dobavitev februarja, fko Postojna, trans. den. 270, blgo 275; koruza nova, dobavitev marca, fko Postojna, trans. blgo 290; koruza nova, dobavitev aprila, fko Postojna, trans. blgo 300; oves srbski, par. Lj. blgo 330; oves bački, par. Lj. blgo 370.

BORZE.

Curih, 28. januarja. Beograd 8.475, New York 518.10, London 24.865, Pariz 28.07, Milan 21.70, Praga 15.35, Budimpešti 0.0072, Bukarešta 2.725, Sofija 3.775, Dunaj 0.0073. Beograd, 28. januarja. Curih 1184—1185, London 294—294.75, New York 61.25—61.35, Pariz 332—333, Milan 255.50—255.75, Praga 181—181.25.

Izdajatelj:

dr. Josip Hacin.

Glavni in odgovorni urednik:

Železnikar Aleksander.

Tiska tiskarna »Merkur« v Ljubljani.

Oglas

v »Narodnem Dnevniku«
so imeli vedno
uspeh.

Josip Petelinc, Ljubljana

Na veliko! (blizu Prešernovega spomenika) ob vodi Na malo!
Priporoča potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, sedlarje,
modno blago, pletenine, lepne robe, ščetke, sukanec, toaletno blago.
Telefon 913

VINOCET

tovarna vinskega kisa, d. z. o. z., Ljubljana, nudi
najfinejši in najokusnejši namizni kis iz
vinskega kisa.

Zahtevajte ponudbo!

Tehnično in higijenično najmoderneje
urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta šte. 1 a, II. nadstropje.

Popolnoma varno naložite denar v

Ljubljansko posojilnico

R. Z. Z. O. Z.

v Ljubljani, Mestni trg šte. 6

ker ima že nad

10.000.000—Din jamstvene glavnice.

Vloge na hranilne knjižice in tekoči račun obrestuje najugodneje.
... Posojila daje le proti popolni varnosti na vknjižbo in poročtvu. ...